

Tweede Kamer der Staten Generaal
Vaste Commissie Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Postbus 20018
2500 EA 's-GRAVENHAGE

Kenmerk oval.bri. 14112493
Betreft Inbreng OVAL en NRTO voor AO inburgering op 2 februari 2017
Datum 27 januari 2017

Geachte heer, mevrouw,

Op 2 februari a.s. heeft u algemeen overleg met de Minister over inburgering. OVAL en NRTO, vertegenwoordigers van private aanbieders gespecialiseerd in taal en werk, brengen graag een aantal punten voor dit overleg in.

Uit het rapport van de Rekenkamer dat op 24 januari jl. is gepubliceerd: *De eigen verantwoordelijkheid als basis van het inburgeringbeleid is vooraf niet goed onderbouwd en werkt onvoldoende in de praktijk. Het merendeel van de inburgeraars heeft ondersteuning nodig bij de start van een inburgeringstraject. Duale trajecten zijn met de Wi2013 nauwelijks gestimuleerd en er zijn belemmeringen in de toepassing ervan. Het huidige beleid stimuleert inburgeraars onvoldoende om op het hoogst haalbare niveau examen te doen. Dit verkleint mogelijk de kans op participatie.*

Uit de brief van de Minister van 11 oktober jl. aan uw Kamer: *Arbeidsparticipatie, opleiding en inburgering versterken elkaar. Het is dus wenselijk dat duale trajecten mogelijk worden gemaakt waarin een combinatie te maken is voor inburgeringsplichtigen. Sinds de toegenomen stroom asielgerechtigden is de vraag naar duale trajecten toegenomen. Dit zijn nu echter nog teveel gescheiden werelden.*

Sinds 2013 het stelsel voor inburgering is veranderd, zijn de resultaten aanzienlijk verslechterd en is het taalniveau van de inburgeraars gemiddeld gedaald. Onze leden herkennen de conclusies van de Rekenkamer en de knelpunten die de Minister noemt. Zij zien het in de praktijk gebeuren. Met alle private partijen gezamenlijk bieden wij u onze oplossingen aan met als kern:

Door professionele inkoop bij gemeenten zullen inburgeraars worden opgeleid door publieke en private aanbieders die voldoen aan kwaliteitsnormen. Met een keuze voor publieke en private aanbieders blijven maatwerk, duale trajecten en taallessen in avond en weekenden bestaan. Dat is de kracht van private aanbieders.

De kracht van publiek-private samenwerking in inburgering behouden

Tussen 2007 en 2012 was er sprake van intensieve publiek-private samenwerking ten aanzien van inburgering. Gemeenten, met professionele inkopers, kochten trajecten voor inburgeraars in bij verschillende aanbieders, bij ROC's en (ongeveer voor 60%) bij private taalaanbieders. Daarbij werden waar mogelijk duale trajecten ingekocht. Duale trajecten vergroten de kans op snelle participatie aanzienlijk. De gemeenten beoordeelden bij de inkoop de kwaliteit van de opleiders op basis van examenresultaten, prijs-kwaliteit-verhouding en mogelijkheden tot maatwerk. Er werd sterker dan nu gestuurd op resultaat, onder andere met resultaatfinanciering, wat een sterke prikkel was voor de taalaanbieders om goede resultaten te bereiken. Deze resultaten waren dan ook aanzienlijk veel beter dan de resultaten die op dit moment worden bereikt, zo blijkt ook uit het rapport van de Rekenkamer. OVAL en NRTO leden hebben een sterk netwerk met werkgevers en kunnen taalonderwijs ook combineren met participatie. Daarnaast hebben ze de mogelijkheid om flexibiliteit in de taallessen te bieden ('s avonds, in het weekend, intensief of juist niet). Dat zorgt voor een grotere effectiviteit en dit is de kracht van private partijen.

Daarom: weer meer regie en begeleiding bij de gemeenten

Vanuit verschillende kanten is er nu de roep om meer regie bij de gemeenten. Ook onze leden zien dat als een manier om meer mensen te laten inburgeren en hen vooral ook sneller daadwerkelijk te laten participeren in de maatschappij, onder andere door de inzet van duale trajecten. De gemeente moet de inburgeraar begeleiden en ook weer de mogelijkheid hebben om de inburgeraar aan te spreken op het afronden van de cursus. Nu kan hij of zij stoppen, bij een andere aanbieder doorgaan, afzien van examentraining etc etc, hetgeen de kans op tijdig slagen voor het inburgeringsexamen verkleint. Enkele gemeenten nemen binnen de huidige ruimte die rol al. Zij zouden als voorbeeld moeten dienen voor andere gemeenten die hier nog over aarzelen. Het is in dit kader ook van groot belang dat de oplossingen die de Minister in zijn brief benoemt snel worden geïmplementeerd, waarbij er ook ruimte is voor de gemeenten om hoogopgeleiden, bijvoorbeeld samen met een werkgever, eigen keuzes te laten maken.

En meer aandacht voor kwaliteit

Niet alle aanbieders van inburgeringstrajecten, bekostigd en privaat, bieden dezelfde kwaliteit. Wij herkennen de zorgen over sommige nieuwe aanbieders die ineens kansen zien op een nieuwe markt, zonder voldoende ervaring en resultaat. Ook op dit punt hebben wij er vertrouwen in dat de gemeenten op een goede manier een onderscheid kunnen maken tussen de verschillende aanbieders. NRTO en OVAL hebben het onderwerp van strenge kwaliteitseisen reeds opgepakt. Taalopleiders aangesloten bij deze brancheorganisaties voldoen naast het Blik op Werk keurmerk aan de eisen van het NRTO / OVAL keurmerk en worden hier extern op getoetst. Op die manier weten we zeker dat deze aanbieders aan onze kwaliteitsnormen voldoen. Gemeenten kunnen dit keurmerk als extra voorwaarde stellen.

En het opheffen van de belemmeringen voor duale trajecten

In het huidige stelsel is er een aantal concrete belemmeringen als het gaat om duale trajecten. Die moeten worden opgeheven:

- Inburgeraars hebben soms al een taalaanbieder gecontracteerd voordat de gemeente hen een aanbod doet voor een duaal traject. Er wordt nu geregeld dat men het contract kan ontbinden. Dit is een tijdelijke oplossing, maar voor alle partijen niet optimaal.
- Inburgeraars mogen hun DUO-lening niet benutten voor inkoop van duale trajecten taal – beroepsopleiding (MBO niveau 2 en 3) bij private partijen. Dat zou wel mogelijk gemaakt moeten worden, zodat deze doelgroep een kans krijgt op het sneller behalen van een startkwalificatie. Hiermee wordt het perspectief op duurzame plaatsing op de arbeidsmarkt significant groter. Perspectief op werk/participatie vergroot ook de motivatie voor het leren van de taal; dat perspectief schept een duidelijk doel voor het inburgeren.
- Er is sprake van frictie tussen de eisen die de Participatiewet stelt aan de inburgeraar en de eisen in de Wet Inburgering. Onder andere: “ik kan niet werken want ik moet eerst inburgeren”. Door de regie bij de gemeente te leggen, kan de gemeente gecombineerde trajecten aanbieden.
- De inburgeraar koopt zelf in en heeft volledig de regie. Hij heeft opvattingen over hoe het hoort te gaan in het onderwijs, gebaseerd op ervaring in eigen land. Hij ziet bijvoorbeeld af van examentraining. Er is geen externe prikkel om beter/sneller te gaan. Door de regie bij de gemeente te leggen kan effectiever onderwijs worden ingekocht en is er meer ‘druk’ op de inburgeraar om inspanningen te leveren.

Tot slot: private taalopleiders werken van harte mee aan diverse initiatieven om vluchtelingen snel naar werk te krijgen, zoals Refugee Talent Hub, The Next Step, CSR-partnership Van Ede, Samen Doetinchem en de pilot van COA met Randstad HR Solutions. Hier zetten zij hun netwerk en expertise en hun ervaring met het combineren van taal en inburgeren met werken in. Uit die projecten blijkt ook dat vergunninghouders aangeven dat men het snelst leert over cultuur, taal, etc in een werkomgeving. Vaak hebben mensen buiten het werk geen sociaal netwerk waar ze op terug kunnen vallen. Werk biedt daarbij uitkomst. Daarnaast wordt het leren van taal op het werk heel pragmatisch aangepakt: relevante ontwikkeling van taal om zo snel mogelijk het werk goed te doen. Op de website van de SER¹ zijn nog meer voorbeelden te vinden. Inzet van private partijen heeft in het verleden bij de inburgering tot aanzienlijke versnelling en verbetering van resultaten geleid. OVAL en NRTO pleiten ervoor om samenwerking tussen gemeenten en private aanbieders te bevorderen en werkwijzen die effectief blijken te zijn breed in te zetten bij gemeenten.

Met vriendelijke groet,

Aad Koster
Voorzitter OVAL

Hans Hillen
Voorzitter NRTO

¹ <http://www.werkwijzervluchtelingen.nl/initiatieven.aspx>